

DET KONGELIGE
KULTURDEPARTEMENT

Bispedømmerådene
Biskopene

Deres ref

Vår ref

Dato

14/4331-

05.02.2015

**STATSBUDSJETTET 2015 - DEN NORSKE KIRKE - TILDELING AV
BEVILGNING**

Kulturdepartementet meddeler i dette brevet de endelige budsjettrammene og departementets styringskrav til bispedømmerådene for 2015. Tildelingsbrevet er basert på Stortingets vedtak om statsbudsjett for 2015, jf. Prop 1 S (2014–2015) og Innst. 12 S (2014–2015).

Brevet er disponert i følgende deler:

1. Budsjettrammer
2. Mål og prioriteringer
3. Forutsetninger
4. Tilskuddsbevilgninger
5. Krav til rapportering
6. Styringsdialog m.m.

Sammen med brevet følger disse vedleggene:

- Vedlegg 1 - Tildeling av bevilgning for 2015
- Vedlegg 2 - Budsjettfullmakter for 2015
- Vedlegg 3 - Mål og resultatindikatorer for 2015
- Vedlegg 4 - Mal for årsrapport for 2015
- Vedlegg 5 - Regjeringens fellesføringer
- Vedlegg 6a - Retningslinjer for økonomiforvaltning og kontroll - driftstilskudd
- Vedlegg 6b - Retningslinjer for økonomiforvaltning og kontroll - engangstilskudd

1. BUDSJETTRAMMER

Stortinget gjorde 11. desember 2014 vedtak om statsbudsjettet for 2015, med hensyn til bevilgningene til Den norske kirke. Sammenlignet med forslaget i Prop. 1 S (2014–2015) er produktivetskravet for samtlige statlige virksomheter endret fra 0,5 pst til 0,6 pst. Dette innebærer at bevilgningen under kap. 340, post 01, er redusert med ca 1,2 mill. kroner. Videre ble det innarbeidet 16,0 mill. kroner som omstillingsmidler knyttet til prosessen med å etablere Den norske kirke som eget rettssubjekt. Disse midlene vil bli disponert av Kirkerådet. Utover dette medførte vedtaket en utvidelse av investeringsrammen for rentekompensasjonsordningen for istandsetting av kirkebygg med 500 mill. kroner samt en økning av tilskuddet til sentrale tiltak for kirkebygg og gravplasser med 2 mill. kroner (kap. 342, post 70.)

Bevilgningene under kap. 340 Den norske kirke er på i alt kr 1 862 463 000, med følgende fordeling:

Post 01 Driftsutgifter	kr 1 207 676 000
Post 21 Spesielle driftsutgifter	kr 38 255 000
Post 70 Kirkevalg, <i>kan overføres, kan nyttes under post 01</i>	kr 76 167 000
Post 71 Tilskudd til Sjømannskirken	kr 81 297 000
Post 75 Tilskudd til trosopplæring og andre kirkelige formål, <i>kan overføres</i>	kr 459 068 000

Inntektskravet for korresponderende poster under kap. 3340 er budsjettert til følgende:

Post 01 Ymse inntekter	kr 44 016 000
Post 02 Inntekter ved oppdrag	kr 38 255 000

I vedlegg 1 følger tildelt bevilgning til det enkelte bispedømme under kap. 340, post 01 og 21, og korresponderende inntektskrav under kap. 3340, post 01 og 02.

2. MÅL OG PRIORITERINGER

2.1 Mål

Hovedmålet for bevilgningene over statsbudsjettet er å støtte opp under Den norske kirke i samsvar med Grunnloven § 16. Fra dette hovedmålet er det utledet følgende mål:

- Den norske kirke skal være en landsdekkende, lokalt forankret kirke.
- Den norske kirke skal ha en oppslutning som bekrefter dens karakter som folkekirke.
- Den norske kirke skal formidle evangelisk-luthersk tro og tradisjon og tilby trosopplæring til alle barn.
- Den norske kirke skal være organisert i samsvar med demokratiske prinsipper og verdier.

Som grunnlag for å beskrive resultatutviklingen for bl.a. målene angitt over, har Kirkerådet utarbeidet nærmere definerte resultatmål med tilhørende indikatorer. Disse indikatorene framgår av vedlegg 3. Hensikten med dem er å tilrettelegge for en samlet og helhetlig rapportering på de kirkelige bevilgningene, samtidig som indikatorene skal være et verktøy for intern styring og sammenligning av resultater mellom bispedømmene. I vedlegget

utarbeidet av Kirkerådet er det ikke angitt resultatmål og -indikatorer knyttet til kirkevalget i 2015. Departementet legger til grunn at Kirkerådet kommer nærmere tilbake til resultatmål og tilhørende rapporteringskrav vedrørende dette. Resultatmålene og -indikatorerne angitt i vedlegg 3 skal ligge til grunn for bispedømmerådene rapportering i årsrapporten for 2015, jf. også vedlegg 4, pkt. III.

2.2 Prioriterte områder og særskilte utfordringer

2.2.1 En landsdekkende folkekirke

En levende og åpen folkekirke kjennetegnes ved at den samler bred deltakelse, at den er relevant for kirkens medlemmer gjennom livet og at medlemmene gjør aktiv bruk av dens tjenester. Dette innebærer at kirkens medlemmer i sitt lokalsamfunn skal ha tilgang på gudstjenester og et trosopplæringsstilbud, ha muligheten til å få døpt sine barn, bli kirkelig konfirmert, viet og gravlagt.

Bispedømmerådene og biskopene har en hovedoppgave i å sikre tilfredsstillende prestedekning over hele landet, slik at kirkens gudstjenester kan gjennomføres etter biskopens forordninger og kirkelige handlinger etter behov. Tjenestetilbudet skal tilpasses lokale forhold ut fra målet om at alle menigheter skal være betjent av prest. Bispedømmerådene og biskopene må kontinuerlig vurdere fordelingen av presteressursene i bispedømmet og legge til rette for at prestene har tilfredsstillende arbeidsvilkår. En videreføring av en levende folkekirke er også avhengig av tilfredsstillende rekruttering til prestestillinger og kirkelige stillinger for øvrig. Det forutsettes derfor at bispedømmerådene arbeider systematisk med rekrutteringstiltak til prestestillinger og kirkelige stillinger forøvrig.

Forvaltningsansvaret for tilskuddsordningene under kap. 340, post 70 Kirkevalg og post 75 Tilskudd til trosopplæring og andre kirkelig formål er lagt til Kirkerådet/Kirkemøtet. Det vil derfor være opp til Kirkemøtet/Kirkerådet å vurdere om og i hvilken grad bispedømmerådene skal være involvert i tilskuddsforvaltningen. Ved disponering av tilskuddsmidler gjelder samme målsettinger som angitt over.

2.2.2 Et tydelig skille mellom stat og kirke

Høringsnotat med forslag om en kirkelig forvaltningsreform ”Staten og Den norske kirke – et tydelig skille” ble sendt på høring 2. september 2014 med høringsfrist 1. november 2014. Formålet med forslagene er å sette kirken i stand til, på eget grunnlag, å ivareta sin oppgave som folkekirke. I lys av høringen tar departementet sikte på å legge forslag til lovendringer fram for Kirkemøtet 2015, som avholdes i april. Det er deretter planlagt å fremme en lovproposisjon for Stortinget.

Departementet ser det som viktig at alle som blir berørt av reformen får god informasjon om prosessen og de vedtak som fattes. Ansvar for god informasjonsutveksling ligger først og fremst til departementet og Kirkerådet, men det avhenger også av medvirkning fra bispedømmerådene.

I tråd med Kirkemøtets vedtak i 2013 arbeider Kirkerådet også ut fra et mål om at dannelsen av et nytt rettssubjekt for kirken skal følges opp av en reformfase to. I denne fasen skal kirkens forvaltningsnivåer og -oppgaver, kirkens organer og deres innbyrdes myndighets- og ansvarsfordeling gjennomgås og fastlegges i en kirkeordning som Kirkemøtet gjør vedtak om. En rekke bestemmelser i kirkeloven skal da kunne oppheves og statens lovregulering reduseres til en kortfattet rammelovgivning for kirken. Tidsperspektivet for denne reformfasen er iverksettelse i 2020.

Gjennom arbeidet med en ny, helhetlig lov om tros- og livssynssamfunn tar departementet sikte på å foreslå nye lovbestemmelser om Den norske kirke. De endringene i kirkeloven som nå foreslås, er ikke til hinder for dette, men vil være et viktig skritt mot en senere lovgivning for kirken som kan innlemmes i en ny lov om tros- og livssynssamfunn. I en ny helhetlig lov om tros- og livssynssamfunn bør lovgivningen for Den norske kirke være av rammekarakter og avstemt med lovgivningen for andre tros- og livssynssamfunn.

3. FORUTSETNINGER

3.1 Generelle forutsetninger

Det er en forutsetning for den tildelte budsjetttrammen at bispedømmerådene følger målene, forutsetningene og kravene i dette tildelingsbrevet, i vedleggene til brevet og i departementets instruks til bispedømmerådene.

Utgifter knyttet til det planlagte aktivitetsnivået, inkludert nye tiltak som man vil sette i gang i 2015, må helt ut dekkes innenfor den tildelte budsjetttrammen. I disposisjonsplanen må det derfor innarbeides dekning for alle utgifter som vil påløpe i budsjettåret i henhold til aktivitetene som virksomheten har planlagt for 2015. Økte utgifter som følge av prisstigning gjennom året må i sin helhet dekkes innenfor den tildelt budsjetttrammen.

I vedlegg 2 følger budsjettfullmakter for virksomheter under Kulturdepartementet. Disse gjelder også for bispedømmerådene med unntak av pkt. 8, pkt. 9.4 og pkt. 10.

3.1.1 Kommentarer til kap. 340, post 01 Driftsutgifter, jf. kap. 3340, post 01

Tildelt bevilgning følger av vedlegg 1. I forhold til vårt tildelingsbrev 16. oktober 2014 er det i tildelingen under post 01 justert for at produktivitetskravet ble endret fra å utgjøre 0,5 pst til 0,6 pst av virksomhetenes lønns- og driftsutgifter, ved Stortingets behandling av budsjettet for 2015. Videre er det i tildelingen under posten innarbeidet kompensasjon som i betydelig grad dekker merutgifter i 2015 som følge av lokale lønnsforhandlinger avholdt i departementet 23. oktober 2014.

I tildelingen til Stavanger er det innarbeidet midler for frikjøp av hovedvernombud for prestene med 100 pst samt midler for dekning av driftsutgifter for hovedvernombudet. Utvidelsen av frikjøpet, fra 75 pst til 100 pst, må ses i sammenheng med forvaltningsreformen. Tildelingen til Oslo, som tidligere har hatt hovedvernombudet, er med bakgrunn i dette redusert. I tildelingen til Stavanger det også tatt hensyn til at prest i bispedømmet innehar funksjonen som utdanningsprest ved Modum Bad i første halvår 2015. I tildelingen til Møre og Sør-Hålogaland er det innarbeidet vikarmidler og stipend for Olavsstipendiater.

Tildelingen til Bjørgvin er økt for frikjøp av tillitsvalgt i Presteforeningen (50 pst) med budsjettvirkning ut mars d.å. Tildelingen til Nord-Hålogaland er tilsvarende redusert.

3.1.2 Kommentarer til kap. 340, post 21 Driftsutgifter, jf. kap. 3340, post 02

Under denne posten føres utgifter til oppdragsvirksomhet eller tidsbegrensede prosjekter som dekkes av inntekter ført under kap. 3340, post 02. Bevilgningen under post 21 korresponderer direkte med inntektsposten 02. Dersom inntektsforutsetningene for post 02 ikke oppfylles, men blir lavere enn budsjettet, reduseres bevilgningen under post 21 tilsvarende. Dersom inntektene nyttes til avlønning av personell, gjelder de vanlige retningslinjer om tilsetting av personell i staten.

3.1.3 Kommentarer til kap. 3340, post 01 Driftsutgifter, jf. kap. 340, post 01

Inntektskravet under kap. 3340, post 01 Ymse inntekter, gjelder både for salg av egenprodusert materiell og for visse typer refusjoner. Kap. 3340, post 01 vil bl.a. også være aktuell for tilskudd (refusjon) fra Opplysningsvesenets fond, dersom bispedømmene har ført utgifter under kap. 340, post 01 ved gjennomføring av felleskirkelige tiltak finansiert av fondsavkastningen.

Dersom inntektsforutsetningene under kap. 3340, post 01, ikke oppfylles, men blir lavere enn budsjettet, reduseres den samlede bevilgning under kap. 340, post 01 tilsvarende. Kirkerådet har fullmakt til å overskride post 01 mot tilsvarende merinntekter.

3.1.4 Risikostyring. Internkontroll

Departementet forutsetter at bispedømmene jevnlig foretar en risikovurdering knyttet til måloppnåelse og iverksettelse av eventuelle risikoreducerende tiltak. Det forutsettes at etiske standarder knyttet til habilitet, bierverv og mottak av gaver og andre fordeler er implementert i interne retningslinjer og/eller rutinebeskrivelser. I arbeidet med etisk bevisstgjøring er det nødvendig med kontinuerlig holdningsarbeid. Det er viktig å ha prosesser for å sikre at retningslinjene er godt kjent i virksomheten.

3.1.5 Samfunnsikkerhet og beredskap.

Departementet legger til grunn at det arbeides systematisk og målrettet med samfunnsikkerhet og beredskap, og at dette er integrert i planverk og styringssystemer. Videre forutsettes det at man har rutiner for systematisk oppdatering av planverk og retningslinjer og et bevisst forhold til hvordan samfunnsikkerhet og beredskapstenkningen skal integreres i hele organisasjonens arbeid gjennom opplæring og kommunikasjon. Det skal spesielt legges vekt på ledelse, samhandling, kultur og holdninger.

Virksomheten skal utarbeide og årlig oppdatere eksisterende risiko- og sårbarhetsanalyser knyttet til virksomhetens ansvarsområde og manglende robusthet i kritisk infrastruktur, samt vurdere forebyggende og beredskapsmessige tiltak. I de tilfeller det er gjennomført tiltak som avbøter manglende robusthet i kritisk infrastruktur, skal dette dokumenteres. Eventuelle endringer i risikobildet skal rapporteres til departementet. Videre skal det etableres planer for alle typer kriser i egen virksomhet, herunder krisekommunikasjon. Man skal jevnlig øve på ulike scenarioer, slik at erfaringer og læringspunkter kan innarbeides i organisasjonen og

planverk. Virksomheten skal avklare ansvar, roller og uklare grensesnitt innen eget ansvarsområde, og mot tilgrensende områder.

Virksomheten må vurdere og dimensjonere sitt arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap, herunder planer, øvelser, kapasiteter og kompetanse, opp mot det samfunnsoppdrag og ansvaret/ansvarsområdet det har og den rollen den kan få i en eventuell krisesituasjon.

3.1.6 Fellesføringer

I de enkelte års tildelingsbrev innarbeides det såkalte fellesføringer. Dette gjelder saker eller områder som regjeringen har bestemt at virksomhetene skal ha spesiell oppmerksomhet på og som virksomhetene også skal rapportere på i årsrapporten.

I henhold til Kommunal- og moderniseringsdepartementets rundskriv H-6/2014 gjelder følgende fellesføring for 2015:

Tidstyver som oppleves av sluttbrukere utenfor staten

”Statlige virksomheter har i 2014 rapportert inn aktiviteter, tiltak, prosedyrer, regelverk m.m. gitt av andre som oppleves som tidstyver i det daglige arbeidet. Regjeringen følger nå opp disse innspillene. Virksomhetene skal også rapportere i årsrapporten for 2014 om sitt arbeid med å forenkle regelverk, bruke klart språk, og forenkle rutiner og ordninger de kan gjøre noe med selv. Dette skal følges opp som et ledd i et kontinuerlig forbedringsarbeid.

I 2015 skal virksomheten prioritere tiltak som gir konkrete effekter for brukerne. Virksomheten skal også vurdere – og eventuelt ta initiativ til – tiltak som vil forenkle brukernes kontakt med det offentlige på tvers av flere statlige virksomheter.

Innen 1. juni 2015 skal virksomheten melde inn i Difis rapporteringsløsning, eller på annen egnet måte, om brukerrettede tidstyver i egen virksomhet. Virksomhetene skal så i dialog med sitt eierdepartement velge ut brukerrettede tidstyver de selv kan gjøre noe med og igangsette tiltak for å redusere eller fjerne disse. I årsrapporten for 2015 skal det rapporteres på en felles mal om arbeidet med å avvikle brukerrettede tidstyver i egen virksomhet, og hvordan det skal arbeides videre med disse.”

For nærmere omtale viser vi til rundskrivet, jf. vedlegg 5.

4. TILSKUDDSBEVILGNINGER

Som nevnt ligger forvaltningsansvaret for tilskuddsordningene under kap. 340, post 70 Kirkevalg og post 75 Tilskudd til trosopplæring og andre kirkelige formål til Kirkerådet. Departementet anser det imidlertid ikke som usannsynlig at forvaltningsoppgaver knyttet til disse tilskuddene også blir tillagt bispedømmerådene. I forbindelse med dette viser vi til Kulturdepartementets retningslinjer for tilskuddsforvaltning, jf. vedlegg 6a og vedlegg 6b. Vedlegg 6a vil være relevant for tilskudd knyttet til bl.a. trosopplæring, diakoni, kirkemusikk, mens vedlegg 6b er relevant for tilskudd i forbindelse med kirkevalget.

5. RAPPORTERING

5.1 Regnskapsrapport per 31. august 2015

Departementet vil be om en særskilt regnskapsrapport per 31. august 2015, der det i tillegg til forbruket per 31. august også skal angis planlagt forbruk for resten av året. Departementet vil senere sende ut retningslinjer for utarbeiding av en slik rapport.

5.2 Rapport om tidstyver

Departementet ber om at virksomheter med direkte ansvar for sluttbrukere utenfor staten melder inn tidstyver for sluttbrukere, jf. punkt om fellesføringer i dette brevet. Tidstyvene meldes fortrinnsvis inn gjennom Difis rapporteringsløsning innen 1. juni 2015. Løsningen vil være tilgjengelig fra 1. april 2015.

5.3 Årsrapport for 2015

Virksomheten skal ved utgangen av hvert budsjettår utarbeide en egen årsrapport. Årsrapport og årsregnskap skal utarbeides etter en felles struktur for alle statlige virksomheter, jf. pkt. 1.5.1 i Bestemmelser om økonomistyring i staten. For nærmere omtale av årsrapporten viser vi til vedlegg 4. Med bakgrunn i at ny mal nyttes for første gang i forbindelse med utarbeidelsen av årsrapporten for 2014, vil det i lys av erfaringer dette gir kunne bli endringer i malen som nå følger av vedlegg 4.

Årsrapporten for 2015 utarbeides som eget dokument og sendes til Kirkerådet og Kulturdepartementet innen 1. mars 2016.

6. STYRINGSDIALOG M.M.

Det er Kirkerådet som skal lede styringssamtalene med bispedømmerådene fra og med 2015, men departementet vil fortsatt delta i samtalene. Det er ikke fastsatt tidspunkt for styringssamtalene våren 2016 ennå, men dette vil Kirkerådet komme tilbake til. Kirkerådet vil også komme nærmere tilbake til opplegg for samtalen, men viktig bakgrunnsdokument vil naturligvis være bispedømmerådets årsrapport.

I pkt. 1.4 i Bestemmelser om økonomistyring i staten, fastsatt av Finansdepartementet 18. september 2013, er det bestemt at underliggende virksomheter skal publisere tildelingsbrevet på sine nettsider så snart brevet er mottatt. Vi ber om at bispedømmerådene følger opp dette. Vi gjør oppmerksom på at tildelingsbrevet også vil bli publisert på regjeringen.no så snart brevet er sendt. Videre vil departementet, i henhold til pkt. 1.5 i nevnte bestemmelser, publisere bispedømmerådenes årsrapport på regjeringen.no så snart rapporten er behandlet i styringssamtalen.

Med hilsen

Ingrid Vad Nilsen (e.f.)
ekspedisjonssjef

Ellen Ur
avdelingsdirektør

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

Kopi til:

Bispemøtet	Postboks 799 Sentrum	OSLO
Den norske kirkes presteforening	Postboks 437 Sentrum	OSLO
Direktoratet for økonomistyring Tromsø	Postboks 2463	TROMSØ
Fagforbundet TeoLOgene c/o Fagforbundet Oslo	Postboks 8714 Youngstorget	OSLO
Kirkerådet	Postboks 799 Sentrum	OSLO
Riksrevisjonen	Postboks 8130 Dep	OSLO

STATSBUDSJETTET 2015

08.40 Den norske kirke

Kap 340/3340 Den norske kirke

Vedlegg 1

Tildeling av bevilgning (i 1000 kroner) - januar 2015

	Kap 340		(Hus- leie m.m)	Kap 3340	
	Post 01	Post 21		Post 01	Post 02
Oslo	116 398	7 634	5 301	1 439	7 634
Borg	107 600	395	1 533	1 272	395
Hamar	96 519	876	1 345	1 013	876
Tunsberg	97 378	179	883	3 186	179
Agder og Telemark	105 660	1 694	1 353	2 149	1 694
Stavanger	87 705	984	1 802	2 774	984
Bjergvin	131 929	249	1 324	2 388	249
Møre	67 675	129	1 446	847	129
Nidaros	104 965	1 697	1 823	2 280	1 697
Sør-Hålogaland	74 430	2 217	645	905	2 217
Nord Hålogaland	79 211	1 291	1 468	1 490	1 291
Oslo - kirkelig betjening av døde	14 539				
Sum	1 084 009	17 345	18 923	19 743	17 345

Kap 342

Sør-Hålogaland

Post 01

170

Budsjettfullmakter for 2015

Sentrale bestemmelser om budsjettering, budsjett disponering og økonomiforvaltning i statlige virksomheter er samlet i Finansdepartementets *Veileder i statlig budsjettarbeid* som er tilgjengelig elektronisk på [Finansdepartementets hjemmesider](#). Fullmakter i henhold til bevilgningsreglementet er omtalt i Finansdepartementets rundskriv [R-110/2013 av 25.11.2013](#).

For 2015 gjelder følgende budsjettfullmakter for virksomhetene under Kulturdepartementet:

1. Overskridelse av driftsbevilgninger mot tilsvarende merinntekter

Virksomhetene kan overskride driftsbevilgningene mot tilsvarende merinntekter slik det framgår av oversikten nedenfor, jf. [Prop. 1 S \(2014–2015\)](#):

kap. 300 post 01	kap. 3300 post 01
kap. 320 post 01	kap. 3320 postene 01 og 03
kap. 322 post 01	kap. 3322 post 01
kap. 323 post 01	kap. 3323 post 01
kap. 324 post 01	kap. 3324 post 01
kap. 324 post 21	kap. 3324 post 02
kap. 326 post 01	kap. 3326 post 01
kap. 329 post 01	kap. 3329 post 01
kap. 329 post 21	kap. 3329 post 02
kap. 334 post 01	kap. 3334 post 01
kap. 334 post 21	kap. 3334 post 02
kap. 339 post 01	kap. 5568 postene 71 og 73
kap. 339 post 21	kap. 3339, post 07
kap. 340 post 01	kap. 3340 post 01
kap. 340 post 21	kap. 3340 post 02
kap. 342 post 01	kap. 3342 postene 01 og 02
<p>Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen, og berører derfor også kap. 1633, post 01 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettordningen for merverdiavgift.</p> <p>Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.</p>	

Dersom inntektene under de inntektspostene som er omtalt ovenfor blir mindre enn budsjettet, innebærer dette at rammen under de aktuelle utgiftspostene må reduseres tilsvarende mindreinntekten.

2. Nettobudsjettering ved utskifting av utstyr

Virksomhetene kan benytte nettobudsjettering under post 01 Driftsutgifter ved utskifting av utstyr. Adgangen til å nettopføre inntekter ved utskifting av utstyr er begrenset til inntil 5 pst. av bevilgningen under post 01.

3. Omdisponering mellom poster på budsjettet for statlige virksomheter

Virksomhetene kan gis adgang til å omdisponere inntil 5 pst. av bevilgningen under post 01 Driftsutgifter til investeringer under post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, *kan overføres*, under samme kapittel. Slik omdisponering av midler skal godkjennes av departementet i hvert enkelt tilfelle. Før omdisponering kan foretas må derfor virksomhetene sende søknad om slik omdisponering til Kulturdepartementet.

4. Overskridelse mot innsparing i senere budsjettermin

Virksomhetene kan gis adgang til å overskride driftsbevilgningen under post 01 Driftsutgifter med inntil 5 pst. til investeringsformål mot tilsvarende innsparing i løpet av de tre påløpende budsjetterminene. Slik overskridelse skal godkjennes av departementet i hvert enkelt tilfelle. Før overskridelse kan foretas må derfor virksomhetene sende søknad om slik overskridelse til Kulturdepartementet.

5. Inngåelse av leieavtaler og avtaler om kjøp av tjenester

Virksomhetene kan inngå leieavtaler og avtaler om kjøp av tjenester utover budsjettåret når avtalene gjelder virksomhetens ordinære drift og utgiftene kan dekkes innenfor et uendret bevilgningsnivå i avtaleperioden.

6. Overføring av budsjettmidler mellom statlige virksomheter

Overføring av budsjettmidler fra en virksomhet til en annen virksomhet kan skje ved at det overføres midler til mottakende virksomhets konto, eller ved at mottakende virksomhet får belastningsfullmakt, jf. Finansdepartementets [rundskriv R-111/13](#). Dersom det benyttes fullmakt, skal fullmakten alltid gis til virksomheten, og ikke til en eller flere personer.

Kopi av fullmakten sendes Kulturdepartementet v/Administrasjons- og økonomiavdelingen.

7. Overføring av ubrukt driftsbevilgning fra ett år til neste

Overføring av ubrukt driftsbevilgning (postene 01 og 21) fra ett år til neste skal godkjennes av Finansdepartementet. Virksomhetene sender eventuell søknad om overføring av ubrukt driftsbevilgning til Kulturdepartementet i samsvar med de frister som blir fastsatt senere i eget rundskriv til virksomhetene om statsregnskapet for 2015.

8. Tilsetting av personale i statlige virksomheter

Jf. [Statens personall håndbok](#).

Myndigheten til å tilsette virksomhetsleder ligger i Kulturdepartementet. For øvrige stillinger er tilsettingsmyndigheten lagt til virksomhetene (tilsettingsråd/styrer). Unntatt fra dette er likevel virksomheter uten styre/tilsettingsråd. For disse virksomhetene ligger tilsettingsmyndigheten i Kulturdepartementet.

9. Opprettelse og inndragning av stillinger

Den enkelte virksomhet kan selv opprette og inndra stillinger på bestemte vilkår.

9.1 Opprettelse av stillinger

Det kan opprettes stillinger under forutsetning av at:

- virksomheten har budsjettmessig dekning for de lønns- og driftskostnader som tilsetningen medfører innenfor den tildelte budsjetttrammen under post 01
- virksomheten kan dekke de lønns- og driftskostnader som tilsetningen medfører innenfor en realistisk forventning om hva driftsbudsjettet vil bli i de påfølgende år
- tilsetningen er i tråd med de føringer/forutsetninger for øvrig som er omtalt i dette tildelingsbrevet
- tilsetningen ligger innenfor rammene av tjenestemannsloven
- det kun nyttes stillingskoder fra gjennomgående lønnsplaner eller egne etatsplaner
- lønsplassering av stillingen behandles i samsvar med hovedtariffavtalens bestemmelser, jf. særlig [hovedtariffavtalens](#) pkt. 2.3.8 om kunngjøring av stilling.

9.2 Omgjøring av besatte stillinger

Jf. [Statens personalhåndbok](#).

Opphevelsen av Bevilgningsreglementets § 10 medfører ingen endringer i hovedtariffavtalens bestemmelser om omgjøring av besatte stillinger (også lederstillinger). Dette skjer som tidligere i årlige sentrale og lokale forhandlinger.

9.3 Inndragning av besatte stillinger

Forutsetningen for å kunne inndra en besatt stilling er at arbeidet faller bort. Vedtak om å inndra en besatt stilling må treffes skriftlig og skal inneholde:

- beskrivelse av stillingens arbeidsoppgaver og status (fast/midlertidig)
- begrunnelse for inndragningen – tas med både i oppsigelsesvedtaket og i underretningen til den tjenestemann som sies opp

Kulturdepartementet skal orienteres om vedtaket.

Det vises ellers til pkt. 3 i [PM 20/97 av 29. september 1997](#), samt reglene i tjenestemannsloven og [Hovedavtalen](#).

9.4 Fullmakter

Opprettelse av lederstillinger på kontorsjefnivå eller høyere, jf. lønnsplanene 90.100, 90.303 og 09.840, og opprettelse av stillinger som forsker, prosjektleder eller utredningsleder, jf. lønnsplanene 90.400, 90.510 og 90.520, skal forelegges Kulturdepartementet.

For virksomheter som er egne forhandlingssteder etter Hovedtariffavtalen i staten skal opprettelse av stillinger som avdelingsdirektør eller høyere forelegges Kulturdepartementet.

10. Lønnsfastsetting av stillinger ved tilsetting

Kulturdepartementet fastsetter lønn for de stillinger der tilsetningsmyndigheten er lagt til Kulturdepartementet.

For øvrige stillinger er lønnsfastsettingen lagt til den enkelte virksomhet, jf. hovedtariffavtalens pkt. 2.3.8.

Mer himmel på jord

Kirken vitner i ord og gjerning om frelse, frihet og håp i Jesus Kristus ved å være:

Bekjennende

Åpen

Tjenende

Misjonerende

<i>Strategiske mål:</i>	<i>Resultatmål:</i>	<i>Nøkkelindikator:</i>	<i>Datagrunnlag:</i>
1. Guds tjenestelivet blomstrer.	Oppslutningen om guds tjenestene øker.	Gudstjenestedeltakelse	Menighetenes årsstatistikk / fagsystemer
	Gudstjenestetilbudet holdes oppe.	Gudstjenestefrekvens	Menighetenes årsstatistikk / fagsystemer
	Flere velger kirkelig vigsel.	Antall vigsler	Medlemsregisteret
	Oppslutningen om kirkelig gravferd holdes oppe.	Antall kirkelige gravferder	Medlemsregisteret/ menighetenes årsstatistikk
	Kirken gir rom for ulike kunst- og kulturuttrykk	Antall konserter og kulturarrangementer i kirkene	Menighetenes årsstatistikk / fagsystemer
	Flere menigheter inkluderer samisk språk i guds tjenestelivet	Antall menigheter som inkluderer samisk språk i lokale gudstjenester.	Menighetenes årsstatistikk/ fagsystemer
	Oppslutningen om dåp øker.	Andel døpte av tilhørende	Medlemsregisteret
	2. Flere søker dåp og trosopplæring.	Omfanget i trosopplæringsstilbudet øker.	Gjennomsnittlig timetilbud i menighetene.
3. Folkekirke engasjerer seg i samfunnet.	Oppslutningen om trosopplærings tiltakene øker.	Deltakerandel i utvalgte, landsomfattende tiltak.	Rapporteringssystem - trosopplæring
	Oppslutningen om konfirmasjon holdes oppe.	Konfirmerte av døpte 15-åringene.	Medlemsregisteret
	Flere menigheter utvikler plan for diakoni.	Andel menigheter med godkjent plan.	Rapportering fra biskoper/ bispedømmeråd.
4. Flere får lyst til å jobbe i kirka.	Kirken blir mer tilgjengelig på Internett.	Antall treff på nettsider.	Rapportering fra Webportal
	Flere menigheter blir "Grønn menighet"	Antall Grønne menigheter	Rapportering fra KR
	Flere menigheter er engasjert for misjon	Antall menigheter med inngått misonsavtale	Rapportering fra KR
	Rekrutteringen til vigslende stillinger styrkes.	Antall vigslinger	Rapportering fra biskoper/ bispedømmeråd.
	Flere engasjeres i frivillig tjeneste i kirka.	Antall frivillige.	Menighetenes årsstatistikk/ fagsystemer

Resultatmålene viser de utvalgte resultatmål på nasjonalt nivå. Disse kan suppleres med andre nasjonale, regionale eller lokale mål.

Mal for årsrapport for 2015

I Leders beretning (*maksimalt to sider*)

- Leders overordnede vurdering av resultater, måloppnåelse og ressursbruk for rapporteringsåret
- Overordnet framstilling av viktigste prioriteringer
- Kort omtale av sentrale forhold som har hatt betydning for oppnådde resultater
- Virksomhetsleders signatur

Bispedømmerådets leder og biskopen signerer leders beretning.

II Introduksjon til virksomheten og hovedtall (*to – tre sider*)

- Omtale av virksomheten og samfunnsoppdraget
 - navn og departementstilhørighet (ikke påkrevet)
 - tilknytningsform (ikke påkrevet)
 - myndighet og ansvarsområde
 - overordnet mål
 - samarbeid med andre (kirkelige fellestråd, frivillige kristelige organisasjoner osv)

Myndighet og ansvarsområde følger av blant annet kirkeloven, økonomi- og virksomhetsinstruksen og tildelingsbrevet fra departementet.

- Omtale av organisasjonen
 - ledelsesstruktur (*tre-fire linjer*)
 - antall ansatte og årsverk fordelt på hhv. prestedtjenesten og annen virksomhet
 - lokalisering
 - organisasjonstruktur/organisasjonskart

Antall årsverk følger av etatsstatistikken. Under organisasjonsstruktur kan settes opp en oversikt over prostier i bispedømmet, med antall sokn, kirkemedlemmer og innbyggere, for eksempel ved følgende tabell:

Prosti	Antall sokn	Medlemmer i Den norske kirke	Antall innbyggere
Sum prostier	Sum sokn	Sum kirkemedlemmer	Sum innbyggere

Det er ellers ikke påkrevet å tegne organisasjonskart.

- Presentasjon av utvalgte hovedtall
 - volumtall
 - nøkkeltall fra regnskapet

Tabell for volumtall skal være som følger:

Volumtall for bispedømmet*	2013	2014	2015
Antall døpte			
Antall konfirmerte			
Antall kirkelige vigslere			
Antall kirkelige gravferder			
Antall gudstjenester totalt			
Samlet antall gudstjenestedeltakere			

*Tallmateriale fra SSBs årsstatistikk

Tabell for nøkkeltall skal være som følger:

Nøkkeltall for årsregnskapet*	2013	2014	2015
Antall årsverk			
- herav i prestedtjeneste			
Samlet tildeling post 01			
Utnyttelesgrad post 01			
Driftsutgifter			
Lønnsandel av driftsutgifter			
Andel lønn brukt i prestedtjenesten			
Lønnsutgifter per årsverk			

*Tallmateriale til denne tabellen vil bli sendt ut fra departementet i januar 2016.

III Årets aktiviteter og resultater (*ingen norm for omfang, tilpasses av virksomheten selv*)

- Samlet (overordnet) vurdering av resultater, måloppnåelse og ressursbruk
- Resultater og måloppnåelse 2015 (jf tildelingsbrevet for 2015 inkl. vedlegg)
- Oppdrag i tildelingsbrev 2015 (dvs. hvis særskilte bestillinger fra departementet og /eller Kirkerådet)
- Nærmere om virkemiddelbruken (eksempel på tiltak, prioriteringer osv.)

Under kulepunkt **Resultater og måloppnåelse** skal tabellene i tildelingsbrevets vedlegg 3 nyttes. Ytterligere rapporteringskrav kan fastsettes av Kirkerådet eller departementet.

IV Styring og kontroll i virksomheten (*kortfattet, men ellers ingen norm for omfang*)

- Styring og kontroll
 - Virksomhetens risikostyring i 2015 (bekreftelse på at det er gjennomført risikoanalyser og ev. identifikasjon av kritiske risikoområder som har hatt betydning for tiltak/ styring i 2015)
 - Likestilling (se under)
 - HMS/ arbeidsmiljø
- Fellesføringer i staten ("eks. fjerning av tidstyver", jf tildelingsbrevet)
- Oppfølging av ev. revisjonsmerknader fra Riksrevisjonen
- Evt. vesentlige endringer i opplegget for styring og kontroll, som avdekket styringssvikt, feil og mangler.

Mer om likestillingsrapporteringen

Veiledningsheftet ”Statlige virksomheters likestillingsredegjørelse etter aktivitets- og rapporteringsplikten” (VH) skal danne grunnlaget for virksomhetenes rapportering (til bispedømmerådene; jf. også dokumentet Aktivitets- og rapporteringsplikt etter likestillings- og diskrimineringslovverket vedlagt referat fra styringssamtale I våren 2014). Vi gjør imidlertid oppmerksom på at regelverket er oppdatert etter at VH er laget, slik at det er nye paragrafhenvisninger for rapporteringen.

Når det gjelder områdene etnisitet, religion, nedsatt funksjonsevne og seksuell orientering, er det av personvern hensyn ikke krav om tilstandsvurdering. . For å vise at aktivitetsplikten er ivaretatt, bør en kort sammenfatning av vurderinger på hvert pliktområde tas inn i redegjørelsen. Dersom det ikke gjøres vurderinger på hvert område, bør det presenteres en plan for når og hvordan slike vurderinger skal gjøres. Tabell 2 på s. 14 i VH kan tjene som grunnlag for rapporteringen, gjerne ved at en velger ut ett av punktene for rapportering hvert år.

Redegjørelsen på likestillingsområde skal inneholde følgende oversikt:

	Kjønnsbalanse			Lønn	Deltid		Midlertidig		Foreldre- permisjon		Legemeldt fravær	
	M %	K %	Totalt (N)	K/M i %	M %	K %	M %	K %	M %	K %	M %	K %
Totalt												
Ledere												
Rådgivere												
Kontorstillinger												

Til tabellen:

Deltid og midlertidige stillinger skal oppgis i andel av hvert kjønn som jobber deltid/har midlertidig stilling. Foreldrepermisjon skal oppgis i andel av det totale permisjonsvolumet som er tatt ut av hvert kjønn (summen er 100 %).

Virksomhetene må selv gruppere stillingene etter hvordan det er naturlig for dem.

Vi gjør oppmerksom på at tall for prestene og de tilsatte ved bispedømmekontorene og i Kirkerådet presenteres i etatsstatistikken og skal hentes ut derfra.

V Vurdering av framtidsutsikter (*en - to sider*)

Punktet gjelder omtale av forhold i og utenfor virksomheten som kan påvirke muligheten for å løse forutsatte oppgaver (samfunnsoppdraget, visjons- og strategidokumenter). Aktuelle eksempler kan være forvaltningsreformen for et tydelig skille mellom stat og kirke, dåp og/ eller rekruttering.

VI Årsregnskapet

- Ledelseskommmentarer
- Prinsippnote

- Bevilgningsrapportering
- Note A og B
- Artskontorrapportering
- Note 1 – 7

Ledelseskomentaren skal være signert av bispedømmerådets leder og stiftsdirektøren.

DET KONGELEGE KOMMUNAL-
OG MODERNISERINGSDEPARTEMENT

Rundskriv

Departementene

Nr.	Vår ref	Dato
H-6/14 /2014	14/5514	20.11..2014

H-6 / 2014 - Rundskriv – fellesføring i tildelingsbrevene for 2015

Formålet med dette rundskrivet er å orientere departementene om fellesføringen som skal legges inn i tildelingsbrevet til samtlige statlige virksomheter for 2015 (jf. Regjeringens behandling). Grunnlaget for fellesføringer som virkemiddel er beskrevet i rundskriv P 2/2009 av 14. mai 2009.

Innledning

Regjeringen ønsker å skape ”En enklere hverdag for folk flest”, og arbeidet med å identifisere og fjerne tidstyver skal derfor fortsette i 2015. Det kreves innsats og oppmerksomhet over tid dersom vi skal nå målet om en mer effektiv, brukerrettet forvaltning. Erfaringsutveksling og læring på tvers av sektorer er viktig. Internasjonale studier viser at Norge ligger dårligere an enn andre europeiske land når det gjelder å orientere offentlig virksomhet mot brukernes behov.¹

I 2015 skal virksomhetenes arbeid med å redusere «tidstyver» derfor særlig omfatte brukerrettede tiltak.

Fellesføring for 2015: Tidstyver som oppleves av sluttbrukere utenfor staten

Som et svar på fellesføringen for 2014 har statlige virksomheter meldt inn tidstyver som oppstår når de bruker andre statlige virksomheters IKT-løsninger, regelverk, retningslinjer og lignende.

I 2015 skal virksomhetene arbeide med å identifisere og redusere tidstyver som berører sluttbrukere (næringsliv, innbyggere, ideelle organisasjoner, kommuner) - ”foran skranken”.

Eksempler på slike tidstyver er tungvinte rutiner, at samme opplysninger må oppgis flere ganger, uklart og byråkratisk språk, at flere offentlige virksomheter må kontaktes om samme forhold, osv.

¹ Kilde: COCOPS: Coordinating for Cohesion in the Public Sector of the Future – studie av 10 europeiske land som blant annet sammenlikner reformtrender (2011-2014).

Forholdet mellom føringene for 2014 og 2015

Fellesføringen for 2014 var delt i to. I årsrapporten for 2014 skal virksomhetene rapportere om arbeidet for å fjerne tidstyver i egen virksomhet, men også mot sine sluttbrukere. Innen 1. september 2014 skulle de i tillegg foreslå forenkling av regelverk eller prosedyrekrav fastsatt av *andre* som skaper tidstyver for virksomheten.

I høst har virksomhetene meldt inn tidstyver i andre statlige etaters regelverk, IKT-systemer, rutiner mv. Det innrapporterte materialet inneholder viktige brukererfaringer internt i staten. I månedsskiftet november/desember vil KMD sende de ulike departementene en liste over tidstyver som er spilt inn fra andre departementers underliggende virksomheter. Departementene vil da få oversikt over alle tidstyvinns spill på eget område, både fra egen og fra andre sektorer.

De virksomhetene som primært har andre statlige etater som brukere, skal i 2015 følge opp innspillene som har kommet på eget område.

Virksomhetene må selv vurdere hvem som er deres brukere. Også virksomheter som primært yter tjenester til andre statlige organer, kan ha brukere utenfor staten.

Virksomheter med direkte ansvar for sluttbrukere utenfor staten (innbyggere, næringsliv, ideelle organisasjoner og kommuner) kan ta utgangspunkt i innspillene som har kommet inn fra andre deler av staten, men de har også behov for å identifisere og arbeide videre med å fjerne tidstyver «foran skranken». Inns spill og klager fra brukere eller brukerundersøkelser kan være aktuelle kilder.

Innmelding og rapportering

A. Innen 1. juni 2015 skal virksomheter med direkte ansvar for sluttbrukere utenfor staten (innbyggere, næringsliv, ideelle organisasjoner og kommuner) melde inn *tidstyver for sluttbrukere*, det vil si rutiner, regelverk, IKT-løsninger eller annet som sluttbrukere utenfor staten opplever som kilder til unødvendig tidsbruk i sin kontakt med virksomheten.

Disse tidstyvene meldes fortrinnsvis inn gjennom Difis innrapporteringsløsning. Løsningen vil være tilgjengelig fra 1. april 2015.

B. I årsrapporten for 2015 skal alle statlige virksomheter beskrive hvordan arbeidet med å fjerne tidstyver følges opp, etter følgende mal:

- *hvilke* tidstyver virksomheten selv har prioritert å fjerne
- *tiltak* for å fjerne utvalgte tidstyver (planlagte, under arbeid og gjennomførte).
- *resultater av arbeidet*. Effektene for brukerne er spesielt interessante.

Departementenes ansvar

Arbeidet med tidstyver skal drøftes på et overordnet nivå i styringsdialogen mellom departement og virksomhet. Departementene har et særlig ansvar for å ta initiativ til og samordne tiltak som krever innsats fra flere statlige virksomheter.

Aktiviteter/tilbud til virksomhetene

Difi vil få en sentral rolle i oppfølgingsarbeidet også i 2015. De skal blant annet legge til rette for læring på tvers av statlige virksomheter, arrangere erfaringssamlinger mv.

Selve fellesføringen

Følgende tekst skal legges inn i virksomhetenes tildelingsbrev for 2015:

”Statlige virksomheter har i 2014 rapportert inn aktiviteter, tiltak, prosedyrer, regelverk m.m. gitt av andre som oppleves som tidstyver i det daglige arbeidet. Regjeringen følger nå opp disse innspillene. Virksomhetene skal også rapportere i årsrapporten for 2014 om sitt arbeid med å forenkle regelverk, bruke klart språk, og forenkle rutiner og ordninger de kan gjøre noe med selv. Dette skal følges opp som et ledd i et kontinuerlig forbedringsarbeid.

I 2015 skal <Virksomheten> prioritere tiltak som gir konkrete effekter for brukerne. <Virksomheten> skal også vurdere - og eventuelt ta initiativ til - tiltak som vil forenkle brukernes kontakt med det offentlige på tvers av flere statlige virksomheter.

Innen 01.06.2015 skal <virksomheten> melde inn i Difis rapporteringsløsning, eller på annen egnet måte, om brukerrettede tidstyver i egen virksomhet. Virksomhetene skal så i dialog med sitt eierdepartement velge ut brukerrettede tidstyver de selv kan gjøre noe med og igangsette tiltak for å redusere eller fjerne disse. I årsrapporten for 2015 skal det rapporteres på en felles mal om arbeidet med å avvikle brukerrettede tidstyver i egen virksomhet, og hvordan det skal arbeides videre med disse.”

Med hilsen

Jan Hjelle (e.f.)
ekspedisjonssjef

Asbjørn Seim
avdelingsdirektør

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur.

Kopi: SMK og Riksrevisjonen

RETNINGSLINJER FOR ØKONOMIFORVALTNING OG KONTROLL FOR TILSKUDDSMOTTAKERE SOM FÅR TILDELTE DRIFTSSTILSKUDD FRA KULTURDEPARTEMENTET I 2015

Fastsatt av Kulturdepartementet 28.11.2014

1. **Generelt**

Kulturdepartementet vil presisere overfor tilskuddsmottakerne at de ulike lover og forskrifter som gjelder for den enkelte selskapsform, må følges. Vi viser spesielt til [lov av 13. juni 1997 nr. 44 om aksjeselskaper](#) (aksjeloven), [lov av 15. juni 2001 nr. 59 om stiftelser](#) (stiftelsesloven), [lov av 21. juni 1985 nr. 83 om ansvarlige selskaper og kommandittselskaper](#) (selskapsloven), [lov av 17. juli 1998 nr. 56 om årsregnskap m.v.](#) (regnskapsloven), [lov av 15. januar 1999 nr. 2 om revisjon og revisorer](#) (revisorloven) og [lov av 16. juli 1999 nr. 69 om offentlige anskaffelser](#) (anskaffelsesloven) med forskrifter.

2. **Styrets, ledelsens og revisors ansvar**

Styret/ledelsen plikter å påse at forvaltningen av institusjonen/organisasjonen til enhver tid skjer i samsvar med gjeldende lover og forskrifter. Vi vil spesielt peke på styrets oppgave som det ansvarlige organ for institusjonens/organisasjonens forvaltning. Har institusjonen/organisasjonen en administrerende direktør eller daglig leder, skal denne forestå den daglige ledelse i samsvar med gjeldende lover og forskrifter og etter retningslinjer og pålegg fra styret. Styret har en særskilt plikt til å påse at bokføring og formuesforvaltning er gjenstand for betryggende kontroll. Denne interne kontrollen kan ikke erstattes av den revisjon som utføres av den eksterne revisor.

Kulturdepartementet vil generelt presisere nødvendigheten av at institusjonen/-organisasjonen har løpende oversikt over den økonomiske situasjon slik at forholdet mellom budsjetterte og faktiske utgifter og inntekter til enhver tid er under kontroll.

Styret/ledelsen har i tillegg en særskilt plikt til å påse at virksomheten drives i samsvar med de forutsetninger for statens tilskudd som er trukket opp i tilskuddsbrevet og i pkt. 3 nedenfor.

Styret/ledelsen plikter å varsle departementet/tilskuddsforvalteren umiddelbart dersom det oppstår vesentlige avvik i forhold til arbeidsbudsjettet eller de forutsetningene som er trukket opp i tilskuddsbrevet.

3. **Forutsetninger for tilskudd**

Det er en forutsetning for statlig tilskudd at institusjonen/organisasjonen har kontinuerlig drift og kan vise til virksomhet i samsvar med de fastsatte målene. Det er videre en forutsetning at institusjonene følger de lover og regler som gjelder for arbeidslivet.

Institusjonen/organisasjonen vil ikke få ytterligere tilskudd i 2015 til dekning av eventuelle utgifter til driftskreditt eller til dekning av økte utgifter som følge av prisstigning gjennom året eller merutgifter som følge av lønnsoppgjør.

Det gis ikke statlig støtte til gjeldssanering. Et eventuelt årsunderskudd må dekkes gjennom overføringer fra fri egenkapital eller over driftsbudsjettet i påfølgende budsjettår. I særskilte tilfeller kan det gis anledning til å dekke inn underskudd over en

lengre tidsperiode enn ett år. Departementet vil i slike tilfeller skjerpe kravene til institusjonens/organisasjonens økonomistyring og kontroll.

4. Plan for disponering av utgifter og inntekter

Som grunnlag for institusjonens/organisasjonens løpende kontroll med den økonomiske utviklingen forutsettes det at institusjonen/organisasjonen utarbeider et arbeidsbudsjett så snart størrelsen på statstilskuddet er meddelt fra departementet. Arbeidsbudsjettet må inneholde samtlige utgifter og inntekter som forventes i løpet av året samt tilstrekkelig avsetning av midler til fri egenkapital som sikkerhet mot uforutsette kostnads- og inntektssvingninger. Departementet vil spesielt understreke behovet for en realistisk budsjettering av egeninntekter.

Nærmere opplysninger om arbeidsbudsjett blir gitt i budsjetttrundskrivet.

5. Krav til regnskap og regnskapsavleggelse

Institusjoner/organisasjoner som mottar driftstilskudd, skal oversende regnskap til departementet/tilskuddsforvalteren så snart som mulig og senest innen den fristen som er fastsatt i tilskuddsbrevet.

I forbindelse med avleggelsen av årsregnskapet vil vi særlig minne om:

1. Alle offentlige tilskudd skal spesifiseres i regnskapet med beløp og tilskuddsyterens navn. Dette gjelder også fylkeskommunale og kommunale tilskudd.
2. Vesentlige avvik mellom arbeidsbudsjett og regnskap skal kommenteres.
3. Når tilskuddet er kr 400 000 eller høyere skal regnskapet også revideres av statsautorisert eller registrert revisor. Unntatt fra dette kravet er institusjoner/-organisasjoner som benytter kommunerevisjon eller annet offentlig revisjonsorgan.
4. Når regnskapet skal revideres må revisjonsberetningen legges ved regnskapet. Beretningen må være undertegnet.
5. Regnskapet må underskrives av virksomhetens styre/ledelse (gjelder alle tilskuddsmottakere). Beretningen må være undertegnet.

Det kreves ikke at regnskapet er bekreftet av revisor når tilskuddet er under kr 400 000.

6. Regnskapsdata og dokumentasjon av faktiske opplysninger som ligger til grunn for søknaden eller beregningen av tilskuddsbeløpet, skal oppbevares i henhold til bestemmelsene i regnskapsloven.

6. Protokoll fra generalforsamling

Tilskuddsmottakere som er aksjeselskap med statlig eierandel på 50 pst. eller mer, skal sende underskrevet protokoll fra generalforsamlingen til Kulturdepartementet innen én uke etter at generalforsamlingen er avholdt.

Tilskuddsmottakere som er aksjeselskap med statlig eierandel på mindre enn 50 pst. skal sende underskrevet protokoll fra generalforsamlingen til Kulturdepartementet så snart som mulig etter at generalforsamlingen er avholdt.

7. Departementets kontrolladgang

Departementet viser til det generelle pålegget Stortinget har gitt forvaltningen om å føre kontroll med tilskudd til "offentlig eller privat virksomhet som ellers ikke er undergitt statlig kontroll", jf. § 10 2.ledd i [Stortingets bevilgningsreglement](#). Bestemmelsen lyder:

"Ved tilskudd eller lån til offentlig eller privat virksomhet som ellers ikke er undergitt statlig kontroll, skal det tas forbehold om adgang for tilskuddsforvalteren til å føre kontroll med at midlene benyttes etter forutsetningene."

8. Tilbakebetaling av tilskudd

Årlige tilskudd gis til det formål og på de premisser som er angitt i tilskuddsbrevet. Eventuelt ubenyttet tilskudd kan benyttes i senere budsjettermin.

Dersom tilskuddsmottaker akkumulerer overskudd over flere år gjennom mindre aktivitetsnivå enn det som er forutsatt ved tildelingen av tilskudd, vil størrelsen på det årlige tilskuddet kunne bli revurdert.

Dersom det i ettertid viser seg at tilskuddet ikke er blitt benyttet til det gitte formålet, kan departementet/tilskuddsforvalter kreve hele eller deler av tilskuddet tilbakebetalt. Dersom tilskuddsmottaker har mottatt tilskudd på bakgrunn av uriktige opplysninger, kan dette i særlige tilfelle rammes av bestemmelsene i straffelovens §§ 270-271.

Ved tilbakebetaling av tilskudd skal midlene overføres til:

Kulturdepartementet, Postboks 8030 Dep, 0030 OSLO
Bankkontonummer: 7694.05.00253

Det må framgå av innbetalingen hvilket kapittel- og postnummer midlene skal godskrives. Melding om tilbakeføring av midler med henvisning til kapittel- og postnummer, må også sendes til Kulturdepartementet.

9. Praktisering av retningslinjene

Departementet forutsetter at institusjonens/organisasjonens revisor blir gjort kjent med disse retningslinjene.

Dersom det oppstår tvil om praktiseringen av retningslinjene, bes departementet/-tilskuddsforvalteren kontaktet.

RETNINGSLINJER FOR ØKONOMIFORVALTNING OG KONTROLL FOR TILSKUDDSMOTTAKERE SOM FÅR TILDELTE PROSJEKT-/INVESTERINGS- OG ENGANGSTILSKUDD FRA KULTURDEPARTEMENTET I 2015

Fastsatt av Kulturdepartementet 28.11.2014

1. Krav til avleggelse av rapport og regnskap

1.1 Generelt

Tilskuddsmottakeren plikter å varsle departementet/tilskuddsforvalteren umiddelbart dersom det oppstår vesentlige avvik i forhold til de premisser som ligger til grunn for tilskuddet.

Tilskuddsmottaker skal så snart som mulig, og senest 3 måneder etter at tiltaket/prosjektet er avsluttet/tilskuddet er disponert, evt. innen den frist som er fastsatt i tilskuddsbrevet, oversende departementet/tilskuddsforvalteren rapport om disponeringen av tilskuddet/om at tiltaket/prosjektet er gjennomført.

Når tilskuddet er kr 200 000 eller høyere skal det sammen med rapporten sendes inn revidert regnskap for tiltaket/prosjektet/disponeringen av tilskuddet. Regnskapet skal være undertegnet av tilskuddsmottaker og være revidert av statsautorisert eller registrert revisor. Unntatt fra dette kravet er institusjoner/organisasjoner som benytter kommunerevisjonen eller annet offentlig revisjonsorgan.

Når tilskuddet er under kr 200 000 skal det sammen med rapporten sendes inn regnskapsoversikt for tiltaket/prosjektet/disponeringen av tilskuddet, undertegnet av tilskuddsmottaker. Det kreves ikke at regnskapsoversikten er bekreftet av revisor.

Regnskapsdata og dokumentasjon av faktiske opplysninger som ligger til grunn for søknaden eller beregningen av tilskuddsbeløpet, skal oppbevares i henhold til bestemmelsene i regnskapsloven.

1.2 Tilskudd til nasjonale kulturbyggprosjekter

For nasjonale kulturbyggprosjekter under kap. 320, post 73 som får tilskudd over flere år, skal det sendes inn rapport innen 1. august det enkelte år. For samtlige nasjonale kulturbyggprosjekter skal sluttrapport og regnskap oversendes departementet innen 12 måneder etter at prosjektet er avsluttet.

For øvrig gjelder bestemmelsene i avsnitt 1, 3, 4 og 5 under pkt. 1.1 ovenfor.

1.3 Tilskudd til private kirkebygg

For tilskudd til private kirkebygg under kap. 310, post 75, skal det sendes inn rapport innen 1. mai året etter at tilskuddet er utbetalt med rapport om hvordan arealene det er gitt tilskudd til brukes. Det skal også innen 12 måneder etter at tilskuddet er utbetalt oversendes regnskap som viser hva tilskuddet er brukt til.

For øvrig gjelder bestemmelsene i avsnitt 1, 3, 4 og 5 under pkt. 1.1 ovenfor.

1.4 Tilskudd med avregning (tilskudd der tilskuddets størrelse fastsettes som del av et budsjett eller regnskap)

For tilskudd som gis i form av hel eller delvis dekning av budsjetterte utgifter skal det sendes inn regnskap så snart som mulig, og senest tre måneder etter at tiltaket/prosjektet er avsluttet. Regnskap for tilskudd over kr 100 000 skal ha attestasjon fra statsautorisert eller registrert revisor der det skal framgå om de faktiske utgiftene svarer til de budsjetterte utgiftene.

For tilskudd som gis i form av hel eller delvis dekning av regnskapsførte utgifter skal det sendes inn regnskap. Regnskap for tilskudd over kr 100 000 skal ha attestasjon fra statsautorisert eller registrert revisor.

For øvrig gjelder bestemmelsene i avsnitt 1 og 5 under pkt. 1.1 ovenfor.

2. Departementets kontrolladgang

Departementet viser til det generelle pålegget Stortinget har gitt forvaltningen om å føre kontroll med tilskudd til "offentlig eller privat virksomhet som ellers ikke er undergitt statlig kontroll", jf. § 10 2.ledd i [Stortingets bevilgningsreglement](#). Bestemmelsen lyder:

"Ved tilskudd eller lån til offentlig eller privat virksomhet som ellers ikke er undergitt statlig kontroll, skal det tas forbehold om adgang for tilskuddsforvalteren til å føre kontroll med at midlene benyttes etter forutsetningene."

3. Tilbakebetaling av tilskudd

Bli tilskuddet eller deler av tilskuddet ikke benyttet til det gitte formål, kan de overskytende midlene bli krevd tilbakebetalt. Tilskuddsmottaker plikter å gjøre Kulturdepartementet/tilskuddsforvalter oppmerksom på slike forhold så snart som mulig og senest innen 1. november det året tilskuddet er mottatt.

Tilskudd som skal avregnes etterskuddsvis, jf. pkt. 1.3 ovenfor, blir beregnet med en fastsatt prosentsats av budsjetterte/- regnskapsførte utgifter. Dersom de faktiske utgiftene har vært lavere enn budsjetterte, vil de overskytende midlene bli krevd tilbakebetalt.

Dersom det i ettertid viser seg at tilskuddet ikke er blitt benyttet til det gitte formålet, kan departementet/tilskuddsforvalter kreve hele eller deler av tilskuddet tilbakebetalt. Dersom tilskuddsmottaker har mottatt tilskudd på bakgrunn av uriktige opplysninger, kan dette i særlige tilfelle rammes av bestemmelsene i straffelovens §§ 270-271.

Ved tilbakebetaling av tilskudd skal midlene overføres til:

Kulturdepartementet, Postboks 8030 Dep, 0030 OSLO
Bankkontonummer: 7694.05.00253

Det må framgå av innbetalingen hvilket kapittel- og postnummer midlene skal godskrives. Melding om tilbakeføring av midler med henvisning til kapittel- og postnummer, må også sendes til Kulturdepartementet.

4. Praktisering av retningslinjene

Dersom det oppstår tvil om praktiseringen av retningslinjene, bes departementet/-tilskuddsforvalteren kontaktet.